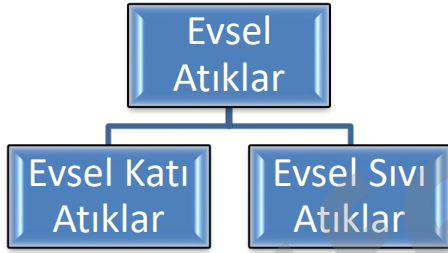

Atık Nedir?

İnsanların sosyal ve ekonomik faaliyetleri sonucunda işe yaramaz hâle gelen, kullanım süresi dolmuş maddelere **atık** denir.

Evsel atıklar, katı ve sıvı atıklar olmak üzere ikiye ayrılır.

Meyve suyu, süt, su gibi içeceklerin şişeleri; plastik deterjan kutuları veya poşetler; kırılan cam eşyalar ya da bozulan plastik eşyalar **evsel katı atıklar**dır.

Ayrıca kullanılamaz hâde olan televizyon, telefon, bilgisayar gibi elektronik araçlar ve bitmiş piller de evsel birer katı atıktır.

Atık yağlar, kimyasal sıvılar, fabrika atık sıvıları ve kanalizasyon suları gibi atıklar sıvı atık olarak değerlendirilmektedir.

Kızartma yapıldıktan sonra yanmış olan yağlar ise **evsel sıvı atıklardandır**.

Kızartma Yağı

Bunu biliyor
muydunuz?

ALİ UZUN - FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENİ

Geri Dönüşüm Nedir?

Çevremizde birçok atık madde bulunmaktadır. Bu atık maddelerin bir kısmı geri dönüşebilirken, bir kısmı ise geri dönüşemez. Kullanıldıktan sonra atık haline gelen maddelerin, çeşitli işlemlerden geçirildikten sonra tekrar kullanılabilir hale getirilmesine **geri dönüşüm**; bu maddelere de **geri dönüşebilen maddeler** denir.

Uluslararası geri dönüşüm sembolleri

Kâğıt, cam, cam şişe, plastik, metal parçası, pil vb. maddeler geri dönüşümü olan maddelerdir. Suyu da geri dönüşümlü bir madde olarak düşünebiliriz.

Geri dönüşüm dünyamızı korur

Bir cam şişenin geri dönüşüm süreci

Bunu biliyor muydunuz?

1 ton kâğıt geri dönüştürüldüğünde 17 ağacın kesilmesi önlenmiş olur.

17 ÇAM AĞACI

1 TON KAĞIT

=

Biz çöp
değiliz!

!!! NOT:

Muz kabuğu, ceviz kabuğu ve fındık kabuğu gibi meyve artıklarının geri dönüşümü olmaz.

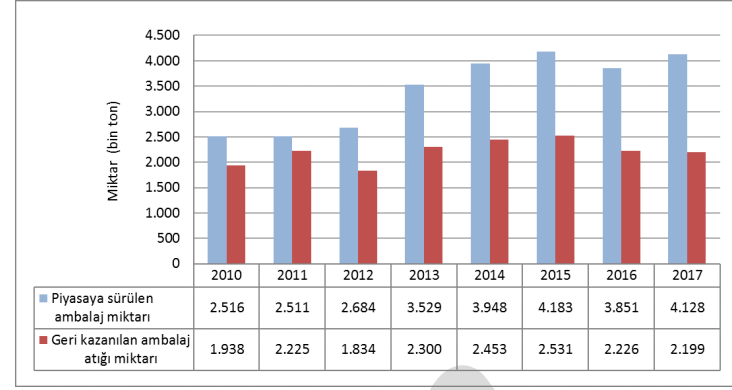
Katı atıkların geri dönüştürülebilmesi için önce diğer atıklardan ayrıştırılması gerekmektedir. Çöplerin içinden bu atıkların ayrıştırılması hem yorucu hem de zaman alan bir işlemdir. Ayrıca bu işlem sırasında atıkların tümüne ulaşılması zordur. Tüm bu kayıpları önlemek için atıklar henüz çöpe atılmadan ayrıştırılmalıdır. Daha sonra en yakın atık toplama kutularına bırakılmalıdır. Buradan toplanan atıklar daha sonra fabrikalarda değerlendirilebilmektedir. Ülkemizde geri dönüşüme verilen önem arttıkça atık toplayan ve bunları değerlendiren kişilere de iş imkânı doğmuştur.

Teneke kutu içindeki içeceğin tüketiminden sonra bu kutu geri dönüşüm yoluyla tekrar kullanıma sunulur.

Katı atıkların değerlendirilmesi için onları ayrıştırmak herkesin yapması gereken bir görevdir. Okulda, evde, iş yerlerinde geri dönüşebilen atıklar için kutu ayarlamak, atıkları ayrıştırmayan kişilere konunun öneminden bahsederek onları bilinçlendirmek, bu konuyla ilgili basit çözüm yollarıdır. Bu konuda toplumun bilinçlenmesi ve konunun kısa sürede geniş kitlelere duyurulması amacıyla çeşitli kampanyalar düzenlenmektedir.

Aşağıdaki tabloda farklı yıllarda ülkemizde piyasaya sürülen ve geri kazanılan ambalaj atık miktarı verilmiştir.

Bazı ürünler geri dönüşüm yapılmadığında doğada yok olma süreleri aşağıdaki görselde verilmiştir.

CAM ŞİŞE 4000 yıl	ÇIKLET 5 yıl	KUTU KOLA 10 yıl	PET ŞİŞE 400 yıl	SİGARA FİLTRESİ 2 yıl	PLASTİK MALZEME 1000 yıl
PLASTİK ÇAKMAK 100 yıl	KAĞIT, GAZETE 3 ay	ALÜMİNYUM 100 yıl	TELEFON KARTI 1000 yıl	POLİÜRETAN 1000 yıl	PLASTİK TABAK 500 yıl

ALİUZUN - FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİMİ

Gerçekleşen Geri Dönüşümün
Yararları

- 1-Doğal kaynaklarımız korunur.
- 2- Enerji tasarrufu sağlanır.
- 3- Geri dönüşüm ekonomiye katkı sağlar.
- 4- Geri dönüşüm çevrenin korunmasına katkıda bulunur.
- 5- Atık miktarı azalır. Geri dönüşüm sayesinde çöplüklere daha az atık madde gider.
- 6-Hammadde üretiminde elektrik tasarrufu sağlayarak işletmeleri daha karlı kılar.

Atık Kontrolünün Sağlanması

Atık kontrolü, çevreye zarar verecek ya da geri dönüştürülebilecek her türlü atığın; depolanması, taşınması, uzaklaştırılması ve geri dönüşüme kazandırılması ile ilgili yapılan çalışmalardır. Ülkemizde çeşitli kurum, kuruluş ve belediyeler atık kontrolü için çalışmalar yapmaktadır.

Yakın çevrenizde atıkların kontrollü bir şekilde toplanabilmesi için çeşitli çalışmalar yapabilirsiniz. Bir birey olarak evlerinizde ve okullarınızda açığa çıkan atıkların toplanması konusunda üzerinize düşen sorumlulukları yerine getirebilirsiniz. Arkadaşlarınızla iş birliği yaparak yakın çevrenizde atık kontrolünü sağlayabilirsiniz.

Okulunuzda metal kutu, kâğıt, cam şişe gibi atıkları ayrı ayrı toplayarak geri dönüşüm kutularına atabilirsiniz. Okulunuzda geri dönüşüm kutusu yoksa müdürünüz ve öğretmenleriniz aracılığıyla yetkililerden yardım isteyebilirsiniz. Komşularınızı ve akrabalarınızı atıkların ayrı toplanması konusunda bilinçlendirebilirsiniz. Geri dönüşüm kutusu olmayan mahalle ve siteler için ilçe belediyelerinden geri dönüşüm kutusu isteyebilirsiniz.

Atık yağların lavabolara ya da çöplere dökülmemesi konusunda aile bireylerinizi ve komşularınızı bilgilendirebilirsiniz. Biriktirilen atık yağların muhtarlık, okul, cami, market gibi yerlerdeki atık yağ bidonlarına ulaştırılmasını sağlayabilirsiniz.

Tıbbi Atıkların Kontrolü

Çevrenizde açığa çıkan bir atık türü de enjeksiyon, serum atıkları, ilaçlar, kimyasal ve radyoaktif maddeleri kapsayan atıklar **tıbbi atıklardır**.

Tıbbi atıklar miktar olarak az olmalarına rağmen, yüksek oranda risk taşıyan çok önemli bir atık grubudur. Bu atıklar çok miktarda tehlikeli madde içerdiğinden, sağlık personeli, hastalar, toplum sağlığı ve çevre açısından büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Tıbbi atık işaretinin bulunduğu alanlarda dikkatli olunmalı, bu atıklara kesinlikle temas edilmemelidir.

ALİ UZUN - FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENİ

Atık Suların Kontrolü

Evlerde, iş yerlerinde, okullarda ve pek çok mekânda sular kullanıldıktan sonra atık hâline gelir. Atık suların kayb ettikleri özelliklerin bir kısmını veya tamamını geri kazandırmak için atık sulara uygulanan işlemlere **atık su arıtma** denir.

Kirli sular; su arıtma tesislerinde ızgara, elek, yağ tutucu, havalandırma, çöktürme, dezenfeksiyon gibi bölümlerde belli işlemlere tabi tutularak arıtılır. Böylece atık kontrolü sağlanmış olur.

Aşağıdaki gibi basit bir etkinlikle pis bir suyu temiz hale getirebiliriz.

Boş bardak Kirli su dolu bardak

Kirli su dolu bardağın içine kağıt havluyu yukarıdaki gibi yerleştirip suyun kağıt havlu aracılığıyla boş bardağa geçmesine yönelik bir deney düzeneği tasarlanabilir.

Atık kontrolü ile ilgili kamu ve sivil toplum kuruluşları çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Atık yağların toplanması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve belediyeler çeşitli projeler geliştirmektedir. Bunlardan biri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hayata geçirilen "Temiz Çevre Engelsiz Hayat" projesidir. Bu proje kapsamında belediyelere, okullara, camilere, muhtarlıklara, marketlere atık yağ toplama bidonları yerleştirilerek atık yağların toplanması hedeflenmektedir.

Bu yağların geri dönüşümü ile toplumda eşit yaşama hakkı olan engellilerin tekerlekli sandalye, işitme cihazı, protez gibi ihtiyaçları karşılanacaktır.

ALİUZUN - FEMBİLİMLERİ ÖĞRETİMİ

Yeniden Kullanma

Kullanmadığınız eşyaların tamir ve temizleme dışında hiçbir işleme tabi tutulmadan tekrar kullanılmasına **yeniden kullanma** denir. Kullanılmayan kıyafetler, oyuncaklar ve okunan kitaplar ihtiyaç sahiplerine iletilerek yeniden kullanılabilir.

Belediyelerin belirledikleri belli noktalara ve bazı alışveriş merkezlerine kitap ve oyuncak kumbaraları konularak buralarda toplanan kitap ve oyuncaklar ihtiyaç sahiplerine verilmektedir.

Bu tür projeler desteklenerek **hem ihtiyaç sahipleri sevindirilmiş hem de ülke kaynakları daha tasarruflu kullanılmış olur.**

Evlerde kullanılmayan plastik ve teneke kutular; saksı, malzeme kutusu gibi ürünlere dönüştürülerek yeniden kullanılabilir. Artık kullanılmayacak durumda olan araba lastiklerinden oyuncak, saksı, bahçe duvarı gibi pek çok ürün elde edilebilir. Bu şekilde hem çevreye atılan atıklar azaltılmış hem de israfın önüne geçilmiş olur.

Ampullerden çiçek saksısı

Pet şişelerden kayak

Pet şişelerden oyuncak

İNSTAGRAMDA BİZİ TAKİP EDİN

fenkusagi

Instagram

**Öğretmenler için
facebook
grubumuz**

**FEN
KUŞAĞI**

**Öğrenciler için
facebook
grubumuz**

**FEN
PINARI**

Hadi Fene Mobil Uygulama HEMEN İNDİR

TELEFON VE TABLETLER İÇİN MOBİL UYGULAMAMIZ ÇIKTI !

"Hadi Fene" Mobil Uygulaması İndirme Linki:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bilgikurumsal.hadifene.com&hl=tr&gl=US>